

Igaz történetek Igaz Emberekről

– lejegyezte és szerkesztette Sziklainé Lengyel Zsófia, a Történetmentő az Igaz Emberekkel készített interjúi alapján

Csik Imre (1933)

Négy menekült az erdőben

A Bakonyban, Várpalota és Mór között, Isztimér község mellett, Dúltfáspusztán éltünk. Édesapám, Csik Imre cselédember volt, kocsisként dolgozott Stolcz Károly gazdaságában. Összesen öt-hat cselédcsalád lakta mindössze a pusztát.

1944-45 fordulóján a pusztába négy menekült érkezett. Egy idő után őszintén megmondták magukról, hogy zsidók, és hogy munkaszolgálatból szöktek meg, Várpalotáról. A nevük Dr. Weisz (később Zsigmond) László, Lebovits Henrik, Faragó Andor és Abelesz Benjámín volt. A négy fiatalember először Stolczéknál bujkált, akik a pajtában biztosítottak helyet nekik, aztán két napot nálunk töltöttek.

Mivel közeledett a front, jött a mozgósítás: a pusztából is behívták a férfiakat. Ekkor az asszonyok elkezdték kiabálni, hogy a Csikék tartanak zsidókat, azokat vigyék el a frontra, ne az ő urukat! Ezért a négy ember nem maradhatott tovább Dúltfáson. Apám azt tanácsolta nekik, hogy menjenek ki az erdőbe és ott bújjanak el. Megmutatott nekik egy kis menedéket két mészégető kemencénél, ahol a favágók szoktak esős időben tartózkodni. Ott ástak maguknak egy nagyobb bunkert, hogy elbújjanak.

Még időben mentek oda: rövidesen ugyanis házkutatást tartottak nálunk a tábori csendőrök. Az asztal alatt voltak a bujkálók csomagjai, a csendőrök viszont mindjárt nekimentek a szekrényeknek, kidobálták a ruhákat az asztalra, rá a dunyhákat is, az meg eltakarta a csomagokat, így nem találtak semmit. Ezzel megúsztuk a házkutatást, de anyámnak még volt min aggódnia, ugyanis a csendőrök megkérték apámat, a pusztá fuvarosát, hogy vigye vissza őket Bodajkra lovaskocsin. Anyám attól tartott, hogy apámat nem engedik majd vissza, de szerencsére nem így lett.

Ebben az időben én tizenegy-tizenkét éves voltam, az öcsém, István pedig egy évvel fiatalabb. Otthon el voltunk igazítva, hogy hallgatni kell ezekről az emberekről. Tudtuk, hogy akármit kérdeztek róluk, nekünk nem szabad válaszolni. A szüleink minket bíztak meg, hogy időnként vigyünk élelmet a bujkálóknak. Az uraság tudtával és jóváhagyásával az urasági pincéből hoztuk a krumplit, szakácsnő édesanyám készítette el az ételt, jobbára héjában sült krumplit, aztán kivittük az erdőbe a „bácsiknak”, hiszen mi így hívtuk őket. Jól ismertük a vidéket, tudtuk, hol a bunker, nagyjából két kilométerre tőlünk.

Sajnos ez a búvóhely is kitudódott, egy cselédasszony árulhatta el a bujkálókat. A német katonai rendőrség március 15-én megtalálta a kis csapatot és átadták őket a Gestaponak. Győrbe kerültek, ahol halálra ítélték őket, de az orosz csapatok érkezése miatt az ítéletet nem hajtották végre. Ezt persze mi már csak utólag tudtuk meg, amikor a felszabadulás után az egyik férfi, a Zsigmond Laci „bácsi” egyetemi tanár visszajött és felkereste a szüleimet. Egyszer Abelesz Benjámín is meglátogatott minket, illetve ott volt az ünnepségen, ahol kitüntettek bennünket.

Hozzá tartozik a történethez, hogy az uraság, Stolcz Károly sajnos nem élte meg a felszabadulást. 1945 márciusában egy német századot vezényeltek Dúltfásra. Pár napig ott maradtak, de az uraság nem engedte meg nekik, hogy az ő zabkészletéből abrakolják meg a lovakat. Miután továbbindult a

század, páran éjjel visszamentek és bosszúból betörték az urasághoz. Meglőtték, két golyót kapott. A zirci kórházban belehalt a sérüléseibe.

Cselédek Dúltfáspusztán az 1930-as évek végén: Imre és öccse állnak elől középen, édesanyjuk karolja át őket

Imre a kitüntetéssel, amit a Zsigmond család közbenjárására kapott meg a Csik család mind a négy tagja 1994-ben

